

Karlshamn 5:1

Karlshamns socken, Karlshamns kommun

Särskild utredning

Blekinge museum rapport 2005:17
Mikael Henriksson

Bakgrund

Inför en planerad exploatering inom del av fastigheten Karlshamn 5:1, benämnd östra Skogsborg, beställde Karlshamns kommun en särskild utredning av Blekinge museum med syfte att klargöra huruvida tidigare okända arkeologiska spår kunde komma att beröras av en byggnation på platsen. Efter att beslut i ärendet tagits av länsstyrelsen (Dnr: 431-4116-05) genomförde Länsmuseet nämnda utredningsarbete mellan 2005-09-06 och 2005-09-07. Blekinge museums insats har i sin helhet bekostats av Karlshamns kommun och föreliggande avrapportering är en redogörelse för fältarbetets resultat.

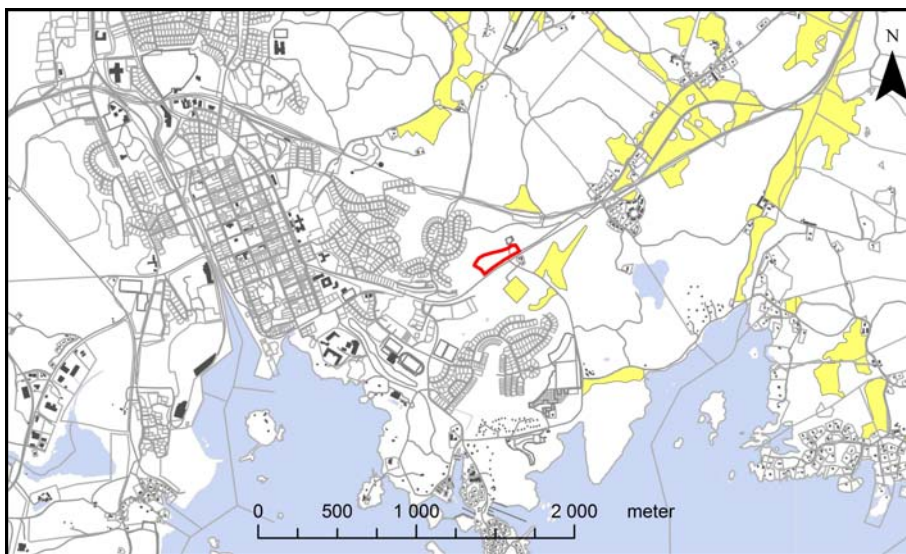

Fig.1 – Aktuellt utredningsområde markerat på Fastighetskartan.

Topografi och kulturhistoria

Det aktuella planområdet är beläget fågelvägen omkring 1,3 km öster om Karlshamns tätort (se fig.1). Det långsmala området är knappt 300 m långt och ligger parallellt med nuvarande Ronnebyvägen. Terrängen präglas av blockrik moränmark, med höjdmässiga variationer på mellan 6 och 20 m.ö.h. Den bitvis kraftigt kuperade topografin är bevuxen med ädellövskog, vilken domineras av bok med enstaka inslag av äldre ekar.

Inga registrerade fornlämningar finns i direkt anslutning till utredningsområdet. Detta kan beskrivas som typisk utmark och har som sådan säkerligen nyttjats uteslutande för kreatursbete (se fig.2). Söder om skjutbanan finns en sammanhängande plan, stenröjd yta som sannolikt brukats i äldre tid. Området gränsar i söder mot en bevarad sträckning av

gamla Riksvägen. Av kulturhistoriskt intresse i den kringliggande miljön är dessutom ett antal s.k. knackestenar, troligtvis nyttjade för makadamframställning i samband med AK-arbetena under 1920- och 30-talen.

Fig.2 – Miljöbild med stenmursrest inom utredningsområdet.

Utredningens genomförande

Efter ändringen av detaljplanen är avsikten att femton nya fastigheter skall fördelas jämt inom utredningsområdet. En särskild utredning inbegriper normalt sökschaktning med grävmaskin på antikvariskt lovande lägen i terrängen. I fallet östra Skogsborg var detta arbetsmoment dock endast genomförbart i den östligaste delen av utredningsområdet p.g.a. en komplicerad kombination av skog och topografi. Två 1,8 m breda och 15 m långa sökschakt placerades i det svagt sluttande markpartiet längst i öster (se bilaga 1). Finrensning av schakten gjordes för hand och fynd av arkeologiskt intresse tillvaratogs i samband med detta arbetsmoment. Utöver schaktningen genomfördes dessutom en övergripande inventering samt en digital fotodokumentation inom utredningsområdet.

Resultat och diskussion

Sökschakt 1 placerades i N-S riktning i sluttningen ner mot Riksväg 4. På 0,30 m djup framkom en vit till gulbrun, havspåverkad moränsand. I den södra delen av schaktet påträffades ett antal sotiga fläckar samt ett gråaktigt, träkolsbemängt och delvis fyndförande sandlager på 0,35 m djup (se fig. 3). Hur detta kulturlager sträckte sig framgick inte vid schaktningen, men det föreföll fortsätta i östlig riktning. Fynd i form av såväl avfall som avslag av kvarts och flinta tillvaratogs vid schaktningen. I huvudsak framkom dessa i det överlagrande, humösa jordlagret, men åtminstone ett avslag kunde knytas till kulturlagret (se fig.4)

Fig.3 – Sökschakt 1 mot N med bevarade anläggningar och kulturlager.

Sökschakt 2 drogs inom den stenröjda ytan, i den unga bokskogen, direkt söder om skjutbanan (se bilaga 1). En orörd undergrund bestående av gulbrun, siltig sand påträffades på 0,25 – 0,30 m djup. En anläggning i form av en sotig fläck om 0,7 m i diameter framkom på 0,25 m djup och ett fyndmaterial bestående av flint- och kvartsavfall tillvaratogs vid schaktningen. I anslutning till sotfläcken framrensades ett spånfragment av kristianstadflinta (se fig.4).

FYNDNR.	KONTEXT	SAKORD	MATERIAL	VIKT (G)	ANTAL	FYNDSTATUS	ANMÄRKNING
1	Schaktningsfynd, schakt 1	Avfall	Kr.flinta	9	5	Fragm.	
2	Schaktningsfynd, schakt 1	Avfall	Kvarts	3	7	Fragm.	
3	Schaktningsfynd, schakt 1	Avfall	S.sk flinta	7	1	Fragm.	
4	Kulturlager, schakt 1	Avslag	Kr.flinta	8	1	Fragm.	
5	Schaktningsfynd, schakt 1	Spånskrapa	Kr.flinta	12	1	Hel	
6	Schaktningsfynd, schakt 2	Avfall	Kr.flinta	8	1	Fragm.	
7	Schaktningsfynd, schakt 2	Avfall	Kvarts	17	4	Fragm.	
8	Schaktningsfynd, schakt 2	Avfall	S.sk. flinta?	5	1	Fragm	
9	Schaktningsfynd, schakt 2	Avslag	Kvarts	4	1	Fragm	Del av spets?
10	Anläggning, schakt 2	Spån	Kr.flinta		1	Fragm.	

Fig.4 – Fyndtabell särskild utredning östra Skogsborg, Karlshamn 5:1.

Studier av närområdets höjdnivåer avseende äldre strandlinjer antyder gynnsamma biotopmöten och därmed även gynnsamma levnadsvillkor i en närmast lagunliknande förhistorisk miljö. Inte minst bör detta gälla under den senare delen av Littorinatid, ca 3000 till ca 2000 f. Kr. (se bilaga 1: 5-metersekvidistans). Inte minst därför bör vi se de nyfunna, antikvariskt intressanta spåren i skenet av platsens naturmässiga grundförutsättningar under förhistorisk tid. Såväl fyndmaterial som sporadiska spår av lager och anläggningar inom utredningsschakten gör gällande att det här rör sig om förhistoriska boplatsspår från i huvudsak stenålder inom planområdet. Exakt hur boplatserna sträcker sig inom området framstår dock ännu som oklart. Klart är dock att lämningarna på detta ypperliga terrassläge till del har påverkats av det historiska jordbrukets markutnyttjande. Det är rimligt att anta att ytterligare boplatsspår kan komma att påträffas i samband med det planerade exploateringskedet. Av denna anledning bör därför en kompletterande undersökning av områdets östligaste del komma till stånd i god tid innan markförberedande åtgärder påbörjas inom planområdet.

Figurförteckning

Fig.1 - Utredningsområdet markerat på Fastighetskartan

Fig.2 - Miljöbild inom utredningsområdets centrala del.

Fig.3 - Sökschakt 1 fotograferat mot N.

Fig.4 - Fyndtabell särskild utredning Karlshamn 5:1.

Bilagor

Bilaga 1. Schaktplan särskild utredning Karlshamn 5:1

Källor

Fornlämningsregistret

Häradskartan

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-4116-05, 2005-09-08
Blekinge museum dnr: 160-0509-05
Undersökningstid: 2005-09-06 - 2005-09-07
Personal: Mikael Henriksson
Läge: Fastighetskartan, blad 3E 5i Karlshamn
Koordinatsystem: Plan 2,5 gon W Blekinge 10.
Koordinater för undersökningens sydvästra hörn: x: 6227111 y: 1443032
Dokumentation: Mätdata och 27 digitala fotografier förvaras i Blekinge museum.
Fynd: Blm 26154:1-10
Kartanvändning: ©LMV, Gävle, 2005 resp. ©LMV Årende nr M2005/2857 ©LMV 2005. Ur Historiska Kartor ^{TM}

Bilaga 1 - Arkeologiska sökschakt inom utredningsområdet.

